

Zambrów, 28.08.2025 r.

Szanowny Pan
Karol Nawrocki
Prezydent RP

PETYCJA

W SPRAWIE WZMOCNIENIA REGULACJI RYNKU SUPLEMENTÓW DIETY

Szanowny Panie Prezydencie,

Jako polski przedsiębiorca uczestniczący w dynamicznym rozwoju branży suplementów diety w naszym kraju, niniejszą petycją pragnę zwrócić uwagę na potrzebę pilnych zmian legislacyjnych dotyczących tego sektora. Rynek suplementów diety w Polsce odnotowuje bowiem stały wzrost i staje się istotną częścią krajowej gospodarki oraz życia codziennego milionów obywateli. Już około 75% Polaków (ponad 23 miliony osób) regularnie sięga po suplementy diety, traktując je jako wsparcie zdrowego stylu życia. Polski rynek tych produktów osiągnął w 2024 r. wartość ok. 7,1 mld zł, a według prognoz w ciągu najbliższych trzech lat może wzrosnąć do ponad 9 mld zł. Branża suplementów jest jednym z najszybciej rozwijających się sektorów krajowej (i światowej) gospodarki, co stwarza ogromne szanse dla rozwoju polskich firm na jasno uregulowanym, konkurencyjnym rynku.

UZASADNIENIE

Mimo imponującego potencjału gospodarczego i prozdrowotnego, rynek suplementów diety w Polsce pozostaje wciąż niedostatecznie uregulowany. Obecnie sprzedaż suplementu diety można rozpocząć już z chwilą zgłoszenia go do Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS) - obowiązuje jedynie prosty reżim notyfikacyjny, bez pełnej procedury dopuszczeniowej jak w przypadku leków. W latach 2017-2020 zgłoszono blisko 63 tys. nowych suplementów diety, z czego GIS poddał analizie zaledwie 11% powiadomień. Co więcej, procedury weryfikacyjne trwają bardzo długo - w skrajnych przypadkach od dwóch do niemal 14 lat, podczas których nawet produkty budzące poważne wątpliwości mogły pozostawać w sprzedaży. Taki stan rzeczy rodzi ryzyko dla zdrowia konsumentów oraz podważa zaufanie do całej branży. Najwyższa Izba Kontroli już we wcześniejszych raportach wskazywała, że obowiązujące przepisy są nieadekwatne do skali i

specyfiki rynku, a dedykowanej ustawy w całości poświęconej suplementom diety wciąż brakuje. NIK postulowała wprowadzenie systemowych rozwiązań i zmian ustawowych, jednak dotychczas nie zostały one zrealizowane.

W efekcie obecnego stanu prawnego nadzór nad jakością i bezpieczeństwem suplementów diety jest niewystarczający, a ciężar odpowiedzialności za weryfikację spada w dużej mierze na samych konsumentów. Wysoka asymetria informacji, wiele osób wciąż mylnie uważa suplementy za produkty podlegające równie rygorystycznym kontrolom jak leki, co sprawia, że konieczne jest wzmocnienie roli państwa w ochronie zdrowia publicznego. Jednocześnie jasno określone i egzekwowane ramy prawne przyniosą korzyści również przedsiębiorcom: wzrośnie zaufanie do legalnie działających producentów, a uczciwa konkurencja na rynku zostanie zabezpieczona. Dzięki dostosowaniu polskich regulacji do najwyższych standardów jakości i bezpieczeństwa, rodzime firmy będą mogły w pełni konkurować także na rynkach międzynarodowych, czerpiąc z dynamicznego popytu na bezpieczne produkty prozdrowotne.

Mając na uwadze powyższe, uprzejmie proszę Pana Prezydenta o rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu kompleksowego uregulowania rynku suplementów diety w Polsce. Jako osoba aktywnie działająca na rynku suplementów diety od ponad 18 lat, z chęcią wesprę swoim doświadczeniem, zaangażowaniem oraz kontaktami do wybitnych specjalistów w zakresie prawa żywnościowego, którzy pod patronatem Pana Prezydenta mogłaby stworzyć projekty ustaw.

PROPONOWANE DZIAŁANIA REGULACYJNE

Poniżej przedstawiam propozycje kluczowych zmian, które - według mojej oceny - są niezbędne dla zapewnienia równowagi między rozwojem branży a skuteczną ochroną konsumentów:

- **Urzędowy wykaz dozwolonych składników i dawek.** Opracowanie oficjalnej listy substancji dozwolonych do stosowania w suplementach diety, wraz z określeniem ich maksymalnych bezpiecznych dawek w dziennej porcji. Taki wykaz (aktualizowany w oparciu o najnowsze dane naukowe) zapewni jasność co do tego, jakie składniki i w jakich ilościach mogą legalnie znaleźć się w suplementach dostępnych na polskim rynku.
- **Powołanie inspekcji ds. suplementów diety.** Utworzenie wyspecjalizowanego organu nadzoru (lub wydzielenie dedykowanych struktur w ramach istniejącej inspekcji), którego wyłącznym zadaniem byłoby monitorowanie jakości i bezpieczeństwa suplementów diety. Inspekcja ta mogłaby prowadzić regularne kontrole wytwórni, weryfikować przestrzeganie przepisów oraz reagować na sygnały o nieprawidłowościach na rynku.

- **Obowiązkowe badania surowców do produkcji suplementów diety.** Nałożenie na producentów i importerów obowiązku przeprowadzania szczegółowych badań każdej partii surowców używanych do produkcji suplementów. Badania te powinny obejmować kontrolę czystości mikrobiologicznej, analizę fizykochemiczną oraz potwierdzenie zawartości deklarowanych składników aktywnych. Wyniki badań musiałyby być udostępniane organom nadzoru przed dopuszczeniem surowca do produkcji - co zapobiegnie wprowadzaniu zanieczyszczonych lub niespełniających norm komponentów.
- **Polska lista Novel Food.** Stworzenie krajowego wykazu tzw. nowej Żywności (Novel Food) w kontekście suplementów diety. Lista ta definiowałaby składniki uznawane w Polsce za nowo wprowadzane do spożycia (nieposiadające historii bezpiecznego użycia przed 1997 r.), wraz z jasną procedurą ich rejestracji czy autoryzacji. Pozwoli to zawczasu ocenić bezpieczeństwo innowacyjnych składników zanim trafią do obrotu, uzupełniając regulacje unijne w tym zakresie.
- **Opłata rejestracyjna za notyfikację.** Wprowadzenie umiarkowanej opłaty administracyjnej (np. około 1000 zł) pobieranej przy zgłoszeniu nowego suplementu diety do rejestru. Analogiczne opłaty mogłyby dotyczyć istotnych zmian zgłoszenia (np. zmiany składu, 500 zł). Środki te zasiliłyby budżet organów nadzoru (GIS lub nowej inspekcji), umożliwiając zatrudnienie dodatkowych ekspertów i usprawnienie procesu weryfikacji zgłoszeń. Rozwiązanie to było zresztą postulowane przez ekspertów jako mechanizm ograniczający zalew przypadkowych notyfikacji i poprawiający finansowanie kontroli rynku.
- **Wcześniejsze zgłoszenie przed wprowadzeniem do obrotu.** Nałożenie obowiązku dokonywania powiadomienia o zamiarze wprowadzenia suplementu diety z wyprzedzeniem co najmniej 1 miesiąca przed planowaną datą pojawienia się produktu na rynku. Obecnie notyfikacja często składana jest tuż przed rozpoczęciem sprzedaży; wydłużenie tego terminu da organom kontrolnym realną szansę na analizę zgłoszenia i ewentualną reakcję (np. wezwanie do uzupełnienia dokumentacji) zanim produkt trafi do konsumentów.
- **Termin na weryfikację zgłoszenia przez GIS.** Wprowadzenie do ustawy jasnego zobowiązania, że Główny Inspektorat Sanitarny (bądź nowy organ nadzoru) dokona weryfikacji kompletnego powiadomienia o nowym suplemencie diety w ciągu 30 dni od jego otrzymania. Określenie maksymalnego czasu trwania procedury notyfikacyjnej (połączone z zapewnieniem odpowiednich zasobów kadrowych) pozwoli uniknąć przewlekłości postępowań. Jednocześnie należałoby rozważyć wstrzymanie sprzedaży nowego suplementu do czasu zakończenia weryfikacji (lub do

upływu wspomnianych 30 dni, jeżeli organ nie zgłosi zastrzeżeń w tym terminie). Taka zmiana znacząco zwiększy ochronę konsumentów, uniemożliwiając wieloletnią obecność na rynku produktów potencjalnie niebezpiecznych

- **Centralne laboratorium referencyjne.** Powołanie centralnego, akredytowanego laboratorium państwowego ds. suplementów diety. Laboratorium to pełniłoby funkcję ośrodka referencyjnego, w którym każda wyprodukowana partia (seria) suplementu diety musiałaby zostać przebadana przed wprowadzeniem do obrotu pod kątem zgodności ze specyfikacją (zawartości składników aktywnych, czystości itp.). Na producentów nałożono by obowiązek dostarczenia próbek każdej serii do tego laboratorium i uzyskania pozytywnego wyniku kontroli jakości. Dzięki temu rozwiązaniu konsumenci zyskaliby gwarancję, że każda partia sprzedawanego suplementu została niezależnie zweryfikowana, co wyeliminuje z rynku ewentualne serie zanieczyszczone lub niespełniające deklaracji. Dodatkowo laboratorium mogłoby dokonywać badań antydopingowych, co pozwoliłoby naszym sportowcom na korzystanie z przebadanych produktów pod względem zanieczyszczeń dopingiem.
- **Procedura autoryzacji nowych substancji.** Instytut Rozwoju Nowoczesnego Żywnienia - wypracowanie transparentnej procedury dopuszczania do obrotu nowych substancji czynnych i składników planowanych do zastosowania w suplementach diety. W ramach tej procedury proponuję rozważyć utworzenie Instytutu Rozwoju Nowoczesnego Żywnienia - wyspecjalizowanej jednostki naukowo-badawczej, której zadaniem byłaby ocena bezpieczeństwa innowacyjnych składników żywności. Instytut (działając na zasadach zbliżonych do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych w odniesieniu do leków) przeprowadzałby na koszt podmiotu zainteresowanego wprowadzeniem nowego składnika, niezbędne badania toksykologiczne, analizy i testy, a następnie wydawał opinię stanowiącą podstawę decyzji o dopuszczeniu lub odmowie dopuszczenia danej substancji do użycia w suplementach. Takie rozwiązanie promowałoby odpowiedzialne innowacje w branży. Umożliwiając rozwój nowych produktów, ale tylko po rzetelnej weryfikacji ich wpływu na zdrowie.
- **Centralny rejestr producentów i podmiotów odpowiedzialnych.** Stworzenie ogólnokrajowego rejestru firm produkujących lub wprowadzających do obrotu suplementy diety, który byłby publicznie dostępny dla konsumentów (np. w formie wyszukiwarki internetowej na stronie GIS/ministerstwa). Rejestr ten zawierałby aktualne informacje o każdym podmiocie odpowiedzialnym za suplementy (nazwa, adres, zakres działalności, ewentualne historyczne naruszenia przepisów itp.). Taka baza zwiększy przejrzystość rynku, konsumenci zyskaliby możliwość sprawdzenia, kto stoi za danym produktem i czy działa on legalnie, co wzmocni zaufanie

do uczciwych producentów. Dla organów państwa rejestr ułatwi natomiast monitorowanie podmiotów działających w branży i identyfikację firm nieprzestrzegających nowych regulacji.

- **Doprecyzowanie definicji prawnych.** Uregulowanie w przepisach (np. poprzez nowelizację ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia) jednoznacznych definicji roli „producenta” i „podmiotu odpowiedzialnego” w sektorze suplementów diety. Celem jest jasne rozgraniczenie obowiązków i odpowiedzialności wszystkich stron zaangażowanych w wytwarzanie oraz dystrybucję produktów. Obecnie zdarza się, że suplementy wytwarza jedna firma (np. na zlecenie), a sprzedaje pod własną marką inny podmiot, co rodzi wątpliwości, kto faktycznie odpowiada za zgodność produktu z przepisami. Zdefiniowanie tych pojęć wprost w ustawie wyeliminuje lukę prawną i zapobiegnie ewentualnym próbom przerzucania odpowiedzialności pomiędzy firmami.

ZAKOŃCZENIE

Uprzejmie proszę, Panie Prezydencie, o pozytywne rozpatrzenie powyższych postulatów. Wierzę, że kompleksowe uregulowanie rynku suplementów diety, z jednej strony wspierające rozwój innowacyjnej polskiej branży, z drugiej zapewniające najwyższy poziom ochrony zdrowia konsumentów leży w żywotnym interesie nas wszystkich. Jasne i stabilne przepisy prawne służyć będą zarówno przedsiębiorcom (tworząc przewidywalne warunki prowadzenia biznesu), jak i obywatelom (gwarantując, że kupowane przez nich produkty są bezpieczne i zgodne z deklaracją).

Jednocześnie pozwalam sobie zwrócić się z prośbą o możliwość osobistego spotkania, podczas którego mógłbym przedstawić Panu Prezydentowi i odpowiednim przedstawicielom Kancelarii szczegóły niniejszej inicjatywy. Proponuję również rozważyć powołanie przez Pana Prezydenta specjalnego zespołu roboczego złożonego z ekspertów, przedstawicieli administracji oraz branży, celem opracowania projektu stosownych zmian legislacyjnych w omawianym zakresie. Deklaruję gotowość czynnego zaangażowania się w prace takiego zespołu i wsparcia go wiedzą oraz doświadczeniem zdobytym w sektorze.

Z wyrazami szacunku,